

Mødet den 13. Febr. 1919.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Brammer, Christensen, Niels Jensen, Møller og Salling.

1. (J. Nr. 344—1918). Indstilling fra Byggeudvalget om efter afholdt Licitation at overdrage Arbejdet ved **Installation af elektrisk Lys i Kommunens under Opførelse værende Ejendomme** (Trepkaskgade Nr. 5—15) til Installatør P. H. Borup for en Sum af 3711 Kr. pr. Ejendom.

Indstillingen var tiltraadt ved Cirkulation og toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 344—1918). Indstilling fra Byggeudvalget om efter afholdt Licitation at overdrage Arbejdet ved **Installation af Vand-, Gas- og indvendige Spildevandsledninger i Kommunens under Opførelse værende 6 Ejendomme** (Trepkaskgade Nr. 5—15) til følgende:

Ejendom Nr.	5.	Johs. Rasmussen	for	3947	Kr.
—	»	7.	M. H. Jæger	»	3986 »
—	»	9.	J. O. Jensen	»	3979 »
—	»	11.	C. Rasmussen	»	3991 »
—	»	13.	Jens Grouleff	»	3996 »
—	»	15.	Fr. Lyberg	»	3976 »

Ialt 23875 Kr.

Indstillingen var tiltraadt ved Cirkulation og toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 549—1918). Fra Skolekommission og Skoleudvalg forelaa følgende **Indstilling angaaende Besættelse af 2 ledige Lærerembeder:**

I.

Nr. 1. M. Geest, Aarhus.

» 2. Gr. Nielsen, do.

» 3. V. Jensen, do.

II.

Nr. 1. V. Hørslev Nielsen, Aarhus.

» 2. N. P. Larsen, do.

» 3. H. E. Rostbøll, do.

Indstillingen var tiltraadt ved Cirkulation og toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 639—1918). Andragende fra Chr. Schrøder om **Autorisation som Vand- og Gasmester**, subsidært om Tilladelse til at overtage Arbejdet ved Kommunens 6 Bygninger i Trepkaskgade uden saadan Autorisation.

Fra Belysningsvæsenet forelaa en Udtalelse om, at Andrageren først burde underkaste sig den af Aarhus Kommune paabudte Prøve.

Jakob Jensen bemærkede hertil, at den sidste Del af Andragendet var afgjort ved den forannævnte Licitation. Byggeudvalget turde ikke indgaa Overenskomst med et Firma i Randers, da man ikke vidste, om det kunde faa Installationsret. Hvis Firmaet senere fik denne Ret, kunde det jo komme med siden. Men det maatte Belysningsvæsenet afgøre.

Formanden henviste til Udtalelsen fra Belysningsvæsenet.

Jakob Jensen mente, at Andragendet maatte besvares i Overensstemmelse med denne Udtalelse, saaledes at Andrageren maatte bestaa denne særlige Prøve for at faa Installationsret i Aarhus. Man havde hidtil holdt paa denne Prøve

fordi den krævede noget mere i praktisk Retning end den Eksamen, der afholdtes i København.

M i k a e l J o h a n s e n syntes, at det kunde føre farlige Konsekvenser med sig, idet man kunde tænke sig en Sammenslutning af Gas- og Vandmestrene i Aarhus med det Formaal at tvinge Prisen op. Det viste sig ogsaa her, at Schrøders Tilbud var 15—1600 Kr. billigere end Tilbudene fra Aarhus.

P. P e t e r s e n mente ikke, man kunde rette sig efter Bestemmelserne i andre Byer. Prøven i Aarhus afholdtes i Reglen to Gange aarlig, og dertil kunde enhver indstille sig.

B r ø n d u m fandt, at man burde have samme Prøve i Aarhus og København. Der havde før været klaget over, at man fra Vand- og Gas- mestrenes Side i Aarhus lagde Besværligheder i Vejen for ikke at faa flere Gasmestre i Byen.

M o u s t e n syntes, at Belysningsudvalget skulde overveje Spørgsmaalet endnu en Gang. Der havde faktisk længe været en saadan Sammenslutning mellem Byens Vand- og Gasmestre, idet de delte Arbejdet imellem sig og muligvis tog mere for det, end de burde.

J a k o b J e n s e n svarede hertil, at saadanne Sammenslutninger fandtes i de fleste Fag, og for Tiden var der kun Murerne og Tømrerne, der konkurrerede. Hvis der kom en ny Mand ind, vilde han straks komme med i Ringen. Man kunde jo henstille til Udvalget at se at faa ensartede Prøver overalt i Landet.

K j e l d S ø r e n s e n sluttede sig hertil. Hvad der var tilstrækkeligt i København og Randers, burde ogsaa være det i Aarhus. Man maatte særlig lægge Vægt paa den praktiske Side.

N. J o h. L a u r s e n syntes, det var naturligt at overdrage Schrøder Arbejdet og derved spare disse Penge.

K j e l d S ø r e n s e n havde forstaaet Jakob Jensen saaledes, at Sagen var afgjort i denne Omgang.

P. P e t e r s e n var betænkelig ved at bryde den gamle Regel, idet andre, som før var blevet afvist, saa kunde beklage sig derover.

B e c k bemærkede, at det var et Arbejde, hvorved det særlig gjaldt om at have paalidelige Folk, og det var af Betydning, at Installatørerne var kendt med de Regler, der praktiseredes i Aarhus. Taleren vilde anbefale, at Udvalget tog Sagen tilbage til fornyet Overvejelse.

Udsattes.

5. (J. Nr. 112—1918). Fra Skoleudvalget forelaa følgende Skrivelse angaaende en **Uoverensstemmelse med Betonarbejderne ved Skolen i Læssøesgade om Beregning af Timelønnen:**

»Idet Skoleudvalget tilbagesender medfølgende Skrivelse af 29. Oktober f. Aar fra de kommunale Arbejdsmænds Forening, skal man fremkomme med følgende Erklæring:

Da Entreprenør I. C. Halvorsen i Efteraaret 1917 overtog Arbejdet ved Fundamentering af den ny Skole i Læssøesgade, var Kommunens Timeløn 66 $\frac{1}{4}$ Øre, og Arbejderne fik udbetalt Dagløn derefter. Under Arbejdets Udførelse steg Kommunens Timeløn til 72 Øre, som Entreprenøren ligeledes udbetalte Arbejderne Dagløn efter. Stigningen af Timelønnen skaffede hverken Entreprenøren forøget Udgift eller Arbejderne større Indtægt, idet der arbejdedes efter en Akkord, som ved Arbejdets Afslutning viste sig at have indbragt Arbejderne ca. 92

Øre pr. Arbejdstime. Stigningen af Timelønnen forøgede vel saaledes Arbejdernes udbetalte Dagløn, men formindskede det Overskud, som de fik udbetalt ved Arbejdets Afslutning, med nøjagtig det samme Beløb.

Arbejderne gjorde ingen Bemærkninger til denne Ordning, og de har formentlig ved denne Tavshed samtykket i, at de ikke har noget Krav, saalænge Akkorden indbragte dem en højere Dagløn end den, de vilde have efter Kommunens ny Timebetaling.

Ved et Møde med Skoleudvalget har Repræsentanter for Arbejderne da ogsaa indrømmet, at disse havde fundet det rigtigt, at den her omtalte Stigning af Timelønnen fra 66 $\frac{1}{4}$ til 72 Øre kun betød en Stigning af den garanterede og udbetalte Dagløn.

For saa vidt var alt godt; men fra 1. April 1918 steg Kommunens Timeløn til 82 Øre, og nu har, som det vil ses, Arbejderne forsøgt en anden Fortolkning, den nemlig, at de 10 Øre, som Timelønnen er steget med, skal udbetales ud over Akkorden, og da de som anført har tjent 92 Øre pr. Time, gør de med andre Ord Krav paa en Timeløn af 102 Øre.

Skoleudvalget hævder herimod, at det maa forholde sig med den ny Stigning som med den tidligere: Efter 1. April 1918 udbetales der Arbejderne Dagløn efter 82 Øre i Timen, men da de arbejder efter en Akkord, der har indbragt dem mere pr. Time end det nævnte Beløb, saa har de ikke Krav paa noget. Det har formentlig i den Forbindelse ingen Betydning, at Akkorden kun har indbragt Arbejderne ca. 10 Øre pr. Time i Overskud, og at Sagen kun

drejer sig om 1127 Timer eller et Beløb paa 112,70 Kr.

Det er et Principspørgsmaal, som foreligger til Afgørelse, og hvis det skal afgøres i Arbejdernes Favør, saa vil Følgen jo blive, at de 10 Øre ogsaa skal udbetales ved et fremtidigt Arbejde, hvorved Arbejderne efter en Akkord tjener f. Eks. 1,25 Kr. pr. Time.

Hvis imidlertid det ærede Byraad beslutter, at Arbejderne skal have udbetalt de 10 Øre pr. Time, uanset hvor meget de har tjent ved Akkorden, saa tillader man sig at forespørge, om Skolevæsenet skal afholde den forøgede Udgift, eller om det tilfalder Entreprenøren, som jo, da han overtog Arbejdet, skrev under paa, at han vilde overholde Kommunens Lønninger.

Man skal til Slutning tilføje, at naar nærværende Erklæring først frenkommer nu, saa er Grunden den, at man har forsøgt ved Forhandling med Entreprenør og Arbejdere at faa Sagen bilagt.

Sagen havde derefter været til Lønudvalgets Erklæring, og fra dette forelaa følgende Udtalelse:

»Lønudvalget slutter sig til Skoleudvalgets Stilling til Sagen og mener ikke, at det af Arbejderne stillede Krav om Udbetaling af 10 Øre ekstra pr. Time kan efterkommes.«

Jakob Jensen gennemgik Sagen og oplyste, at der forelaa et lignende Spørgsmaal ved Havnen, som mærkeligt nok ikke var kommet frem samtidig. Taleren mente, at Byraadet burde afvise Sagen, saa vilde Arbejderne rimeligvis forlange Voldgift, hvorved Spørgsmaalet saa kunde blive afgjort.

Beck vilde slutte sig til Jakob Jensen i denne Sag. Talerens Firma havde haft et Spørgs-

maal af lignende Art. Spørgsmaalet om, hvorvidt Akkordpriserne skal rette sig efter de stigende Timebetalinger, burde i Virkeligheden aldrig kunne opstaa, idet en underskrevet Akkord burde være bindende. Men Akkorder var Gang paa Gang blevet brudt, og Taleren syntes, det var et dybt moralsk Fald, naar man ikke respekterede sine egne Underskrifter. Taleren fandt derfor, at det var et Principspørgsmaal, som man skulde søge at faa løst ved en Voldgiftsret.

Valdemar Petersen syntes, at Becks Bemærkninger ikke vedkom det foreliggende Spørgsmaal. Det, som det her drejede sig om, var, hvorvidt Lønudvalget, da det i December Maaned vedtog at yde Dyrtidstillæg, saa ogsaa vedtog, at det skulde gælde de akkordlønnede Arbejdere. Hvis dette dengang blev vedtaget, skulde de have Pengene, ellers ikke, og derfor maatte Sagen nøjere undersøges. Hvis de ude ved Skolen havde arbejdet efter Jord- og Betonarbejdernes Overenskomst, var de næppe berettiget til at kræve dette Beløb af Kommunen. Taleren vilde henstille, at Byraadet sluttede sig til Udvalgets Stilling, saa Spørgsmaalet kunde blive klaret. For Tiden arbejdede man i Organisationerne paa en Forandring af § 12 i Overenskomsten, for denne Paragraf havde bevirket mange Spektakler. Til Beck vilde Taleren sige, at det selvfølgelig kunde være slemt, hvor Arbejderne brød en Overenskomst, og hvis denne f. Eks. var 3 Maaneder gammel, kunde man beklage det. Men hvis Overenskomsten var afsluttet i 1914 eller 1915, var Forholdet saaledes, at der burde ydes Dyrtidstillæg. Selvfølgelig var der af og til enkelte, der brød Aftalerne, men det var ikke Organisationerne.

B e c k vilde indrømme, at en Overenskomst fra 1914 selvfølgelig ikke kunde gælde nu; men det vilde enhver fornuftig Arbejdsgiver kunne indse. Taleren kunde dog nævne et Eksempel fra sit Firma, hvor den første Del af et Arbejde gav et stort Overskud til Arbejderne, og da denne Del var udført, standsede de Arbejdet og krævede Akkordprisen sat op for Resten af Arbejdet.

J a k o b J e n s e n bemærkede hertil, at Organisationerne altid tog saadanne Spørgsmaal op og ikke var bange for at paatale dem, hvis det var nødvendigt.

Udvalgets Stilling til Sagen tiltraadtes.

6. (J. Nr. 647—1918). Andragende fra **Stadsingeniør Siettings Enke om Forlængelse af den hende tilstaaede Brugsret til hendes afdøde Mands Gravsted.**

Kirkegaardsbestyrelsen indstiller, at Gravstedet overdrages Andragerinden yderligere i 20 Aar vederlagsfrit.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 649—1918). Indstilling fra Skoleudvalget om **yderligere 3 Maaneders fri Vikar for Kommunelærer H. Chr. Hansen.**

Skoleudvalget indstiller at yde fri Vikar indtil 1. Juni 1919 under Forudsætning af, at Aarhus Amts Skolefond vil betale Halvdelen af Udgiften.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 644—1918). Andragende fra **Kirkegaardsgartner N. Jørgensen om en aarlig Understøttelse ved hans Fratrædelse af Stillingen.**

Kirkegaardsbestyrelsen indstiller at yde en Understøttelse af 1000 Kr. aarlig.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 634—1918). Indstilling fra Udvalget for

Belysningsvæsenet om **Forbedring af forskellige Funktionærers Lønninger.**

I Belysningsvæsenets Budget for 1919—20 foreslaar Ledelsen: Bogholderen og Kassereren opflyttes i 5. Lønklasse med Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1906 og $\frac{1}{4}$ 1909. Kontorassistenterne Hagen-Jacobsen og E. Koss oprykkes i 7. Lønklasse med Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1918.

Fra Lønudvalget forelaa følgende Udtalelse:

»Lønudvalget kan ikke efter det nu bevilgede midlertidige Løn- og Dyrtidstillæg tiltræde Forslaget.«

Udvalget for Belysningsvæsenet tiltræder Lønudvalgets Erklæring.

Vedtoges.

10. (J. Nr. 624—1918). Andragende fra pens. Lods **Borløs om Erstatning for Ulemper, der er paaført hans Ejendom** Badevej Nr. 4 ved Rystelser fra Belysningsvæsenets Maskiner.

Fra forskellige Sider udtaltes Ønske om at søge Ejendommen eksproprieret.

Udsattes.

11. (J. Nr. 626—1918). Andragende om **Tilladelse til at benytte en Beboelseslejlighed i Fredericiagade Nr. 33 til Fabriksbrug.**

Huslejenævnet kunde ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

12. (J. Nr. 24¹⁴—1918). Andragende fra Købmand A. M. Søby om **Myndighedsbevilling.**

Anbefaledes.

13. (J. Nr. 24¹³—1918). Andragende fra Murer J. E. R. Nielsen om **Myndighedsbevilling.**

Anbefaledes.

14. (J. Nr. 29⁹—1918). Andragende fra Fru Elvine Knudsen om **Æresoprejsning.**

15. (J. Nr. 17⁸⁰—1918). Andragende fra Arbejdsmand
A. S. Nielsen om **Eftergivelse af Fattighjælp.**
Bevilgedes.
16. (J. Nr. 12²³—1918). Indstilling angaaende **Tilde-
deling af Alderdomsunderstøttelse.**
Indstillingen vedtoges.
17. (J. Nr. 661—1918). Andragende fra **Gymnastik-
lærerinde Frk. Petra Larsen om Afsked med
Pension** fra 1. Maj 1919 at regne, begrundet paa
daarligt Helbred.
Andragendet var anbefalet af Skolekommissi-
onen.
Anbefaledes.
-